

Súd: Okresný súd Košice II
Spisová značka: 15C/63/2007
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7207226205
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Obermanová
ECLI: ECLI:SK:OSKE2:2019:7207226205.18

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice II sudkyňou JUDr. Vierou Obermanovou v spore žalobcu: Š. D., L.. XX.X.XXXX, M. XX, T., X.. I.. S. B., S. E. T., G. X, G. Ž.: R. K., L.. XX.X.XXXX, T. XX, T., P.. Č.. J. E. XX/XXX, G. XX, Č. O., o neplatnosť kúpnej zmluvy a určenie veci do dedičstva, takto

rozhodol:

Súd určuje, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. 14210, k.ú. Terasa, obec Košice - Západ, okres Košice II, parcely registra "C", byt č. 1, nachádzajúci sa na prízemí obytného domu súp. č. 525 na M.Á. A. Č.. XX E. T., postaveného na parcelách č. 2842, 2843, 2844, 2845, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, M. XX vo veľkosti 1205/100 000, spoluvlastnícky podiel na pozemkoch parcela č. 2842 o výmere 182 m², parcela č. 2843 o výmere 182 m², parcela č. 2844 o výmere 182 m², parcela č. 2845 o výmere 182 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria vo veľkosti 1205/100 000, Okresného úradu Košice, Katastrálneho odboru, patria do dedičstva po poručiťke E. D., nar. 29.5.1938, naposledy bytom M. XX, T., zomrelej 18.9.2010.

V prevyšujúcom rozsahu žalobu z a m i e t a.

Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť súdny poplatok za žalobu vo výške 99,50 eur, na účet Okresného súdu Košice II., do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

Štátu nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou, doručenou súdu 12.10.2007, sa domáhala pôvodne ako žalobkyňa E. D., L.. XX.X.XXXX, A.rčenia neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 20.9.2007, zaregistrovanej na Katastrálnom úrade v Košiciach, Správa katastra Košice pod V1044/2007. Žalobu odôvodnila tým, že na základe Zmluvy o pôžičke č. ZP/158/2006 zo dňa 28.7.2006, uzavretej medzi zmluvnými stranami - C. V. D..O..M.. S. E. S. E. D. S. K., G. E. K. V. Č. 80.000.- Sk, ktorú sa dlžník zaviazal vrátiť do 28.7.2012 v splátkach po 2.724.- Sk mesačne. Tento záväzok bol zabezpečený zmluvnými stranami Zmluvou o zabezpečení záväzku prevodom práva č. PP/158/2006 a to vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, zapísaným na LV č. 14210, k. ú. Terasa (byt č. 1 na Orgovánovej 10 v Košiciach) a ten dlžník nadobudol do výlučného vlastníctva Zmluvou o prevode bytu V689/2000 z 10.5.2000. Dňom povolenia vkladu 14.8.2006 sa výlučným vlastníkom uvedených nehnuteľností stal veriteľ Maxima finance s.r.o. Dňa 11.12.2006 došlo k vykonaniu zápisu závetu a listiny o vydedení v Notárskom centrálnom registri závetov, na základe ktorých došlo k vydedeniu žalovanej zo strany žalobkyne, pričom v prípade smrti žalobkyne podľa jej vôle sa mal jediným dedičom stať jej vnuk Š. D. - žalobca, ktorý sa o žalobkyňu sám osobne stará už niekoľko rokov. V januári 2007 žalobkyňa prekonala mozgovú príhodu, ktorá

ovplyvnila jej fyzický a psychický zdravotný stav, ostala pripútaná na lôžko, staral sa o ňu naďalej jej vnuk, ktorý však bol nútený vzhľadom k nemožnosti permanentnej osobnej starostlivosti o žalobkyňu umiestniť ju do Ústavu sociálnej starostlivosti pre dospelých, kde aj uhradza všetky platby spojené s umiestnením žalobkyne a jej starostlivosťou. Dňa 15.9.2007 navštívili žalobkyňu 4 osoby, pričom došlo k uvedeniu duševne chorej žalobkyne do omylu tým, že jej dali podpísať niekoľko listín a medzi inými ju presvedčili, že týmito úkonmi dôjde k prevodu bytu na jej vnuka Š. D., súčasne aj plnomocenstvá pre žalovanú na všetky právne úkony v prospech žalobkyne a tak žalovaná uskutočnila na základe týchto absolútne neplatných právnych úkonov vyplatenie pôžičky, čím jej spoločnosť C. V. D..O..M.. vydala kvitanciu a tú predložila Správe katastra Košice, ktorý záznamom Z4132 zapísal opätovné vlastnícke právo v prospech dlžníka. Následne žalovaná dňa 20.9.2007 podala návrh na vklad, ktorým mala v konečnom dôsledku nadobudnúť vlastnícke právo k predmetnej nehnuteľnosti - bytu č. 1 na M. XX E. T.Š.. Žalobkyňa mala za to, že všetky úkony, ktoré boli uskutočnené z jej strany v stave duševnej poruchy, sú absolútne neplatné, pretože v čase ich vykonania nebola schopná rozpoznať ich význam a nevedela, čo podpisuje. Žalovaná naopak konala hrubo proti dobrým mravom, pretože vedela o jej vydedení, nikdy nezabezpečovala žiadnu starostlivosť o žalobkyňu, ani sa o ňu ako jej dcéra nezaujímal žiadnym spôsobom a napriek tomu duševne chorú žalobkyňu uviedla do omylu vyššie uvedeným spôsobom. Ako dôkazy predložila žalobkyňa spolu so žalobou: Zmluvu o pôžičke, Zmluvu o zabezpečení záväzku prevodom práva, výpis z LV č. 14210 k.ú. Terasa, zmluvy o poskytovaní sociálnej služby Arcidiecéznej charity Košice pre žalobkyňu, aj o uhradení jednorazového peňažného príspevku pri prijatí do zariadenia, vyjadrenie lekára o zdravotnom stave žalobkyne ako žiadateľky o umiestnenie v Ústave sociálnej starostlivosti pre dospelých a pokladničné potvrdenky o platbách v tomto ústave.

2. Žalobkyňa predložila súdu 7.12.2007 aj návrh na vydanie predbežného opatrenia, aby súd zakázal žalovanej vykonávať vlastnícke právo k predmetnému bytu, spočívajúce v užívaní a vypratani bytu, až do právoplatného skončenia vo veci samej. Súd tento návrh zamietol uznesením zo 4.1.2008, proti ktorému podala žalobkyňa odvolanie. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie na opravu chýb vzhľadom na nezrozumiteľnosť žalobkyňou podaného návrhu. Podaním, doručeným súdu 5.6.2008 predložila pôvodná žalobkyňa E. D. prostredníctvom právnej zástupkyne I.. B. špecifikáciu petitu návrhu na vydanie predbežného opatrenia a zároveň návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania v osobe Š. D.. D. A.Í. X. XX.X.XXXX G., S. K. T. L. D. Ž. pristúpil ako ďalší účastník Š.L. D., P..I.. terajší žalobca. Uznesením z 4.8.2008 súd pripustil aj zmenu návrhu žalobkyne na vydanie predbežného opatrenia v zmysle podania žalobkyne z 5.6.2008. Ďalším uznesením zo 4.9.2008 návrh na vydanie predbežného opatrenia v časti uloženia zákazu žalovanej nakladať s nehnuteľnosťou zamietol a súčasne zakázal T. Ú., Správe katastra Košice vykonať vklad vlastníckeho práva v prospech žalovanej na základe kúpnej zmluvy, až do právoplatného skončenia konania vo veci samej pod sp. zn. 15C 63/2007. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 13.11.2008 po tom, ako Krajský súd v Košiciach uznesením zn. 5Co 286/2008 zo dňa 27.10.2008 po odvolaní žalobkyne proti uzneseniu zo 4.9.2008 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa.

3. Dňa 16.3.2009 predložila pôvodná žalobkyňa súdu znalecký posudok č. 10/2009 zo dňa 22.2.2009 znalkyne C.. P. O., vyhotovený pre účely rozhodnutia v konaní pred OS Košice II, sp. zn. 27Ps/6/2008 o pozbavení spôsobilosti na právne úkony, ktorý potvrdil, že zdravotný stav žalobkyne je dlhodobo vážny a žalobkyňa nie je schopná rozpoznať a riešiť rôzne sociálne situácie v bežnom živote. Zo záveru tohto posudku vyplynulo, že žalobkyňa Veronika Surmajová trpí na organický psychosyndróm, tento stav je nezvratný, závažný a nie je schopná posudzovať, ani ovládať svoje konanie, nevie správne posúdiť závažnosť svojho konania, ani jeho dôsledky, teda nie je schopná chápať zmysel súdneho konania a vzhľadom na závažnosť jej zdravotného stavu nie je potrebné predvolať ju na konanie, ani doručovať rozhodnutie.

4. Žalovaná sa k žalobe písomne nevyjadrila, k veci samej sa vyjadril až na prvom pojednávaní 25.5.2009 jej právny zástupca s tým, že žalovaná odmieta všetky tvrdenia žalobcov (E. D. S. Š. D.), aby právny úkon vykonala Veronika Surmajová pod nátlakom, alebo aby bola v takom stave, že nechápala o čo ide. Tvrdila, že žalobkyňa sa jej sama sťažovala ako dcére, že má dlh na byt, má strach, že príde o byt, aby to žalovaná nejako vyriešila, vyplatila dlh C. V. D..O..M.. aj s vysokým príslušenstvom, preto sa následne dohodli so žalobkyňou, že ten byt prepíše na žalovanú. Žalovaná navrhla žalobu zamietnuť. Naopak žalobkyňa prostredníctvom právnej zástupkyne na uvedenom pojednávaní zdôvodnila svoj naliehavý právny záujem na tejto určovacej žalobe z dôvodu vykonania právneho úkonu- kúpnej zmluvy

v rozpore so zákonom, pretože žalobkyňa ako osoba, ktorá ho vykonala, nebola k tomu právnomu úkonu spôsobilá, čo len preukazuje, že k tomuto úkonu bola donútená nejakou formou omylu alebo klamstvom, teda kúpna zmluva bola podpísaná v dôsledku duševnej poruchy žalobkyne, ktorá ju robí pre tento úkon nespôsobilou. Čo sa týka pristúpenia Š. D. do konania, uviedla, že ten so žalobkyňou dlhodobo býval od 15 rokov (od r. 2000), má tam jediné trvalé bydlisko a je teda daná vecná legitímácia aj pre neho v tomto konaní o neplatnosť právneho úkonu, pretože v prípade úspechu v konaní by sa zlepšilo jeho postavenie a bude naďalej môcť v tomto byte bývať, nestane sa bezdomovcom, keďže dlhodobo spolu so žalobkyňou bývali a užívali byt. Žalobkyňa navrhovala vykonať znalecké dokazovanie o jej zdravotnom stave v čase, keď bol sporný právny úkon vykonaný a to z dôvodu duševnej poruchy, ktorá ju k predmetnému úkonu robila nespôsobilou, resp. navrhla doplniť už predložený znalecký posudok o posúdenie zdravotného stavu žalobkyne v čase vykonania tohto právneho úkonu. Na uvedenom pojednávaní vypovedal aj žalobca a tvrdil, že žalobkyňa E. D. je jeho babkou, býval s ňou na M. XX až do času, kým nemala v januári 2007 porážku, kedy ochrnula a musela mať 24 hodinovú starostlivosť, preto ju umiestnil do domova dôchodcov. V tom čase prišla za ňou žalovaná ako jej dcéra a dala jej podpísať kúpno-predajnú zmluvu na tejto byt na M., následne prišla žalovaná do tohto bytu a vyhadzovala žalobcu s odôvodnením, že vyplatila pôžičku Maxima finance, uzavrela so žalobkyňou kúpnu zmluvu, ktorá je už na katastri. Žalobca bol toho názoru, že jeho babka bola v takom stave, že nebolo reálne, aby kúpnu zmluvu podpísala, alebo aby mu to nepovedala. Tvrdil, že žalobkyňa nie je schopná žiadnych právnych úkonov a vyžaduje si 24 hodín denne starostlivosť, ako ležiaca pacientka.

5. Uznesením zo dňa 18.9.2009 súd nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvia psychiatrie C.. P. O., ktorej úlohou bolo posúdiť, či E. D. od januára 2007, odkedy mala mozgovú príhodu, bola schopná posúdiť dôsledky a význam uzavretia kúpnej zmluvy z 20.9.2007 so žalovanou, rovnako či bola schopná posúdiť význam zmluvy o poskytovaní právnej pomoci zo dňa 27.9.2007 C.. J., ako aj na zastupovanie na základe plnomocenstva JUDr. B. X. K. X. X. XXXX.

6. Žalovaná podaním, doručeným súdu 29.10.2009 si uplatnila neurčité nároky v tomto spore a vzhľadom na nejasnosť jej podania, súd ju uznesením z 5.11.2009 vyzval na odstránenie väd tohto podania s tým, že nie je z neho zrejmé, čoho sa domáha. Nakoľko ani po poučení súdom v stanovenej lehote svoje podanie nedoplnila, súd jej podanie odmietol uznesením z 11.12.2009.

7. Podaním, doručeným súdu 8.1.2010 žalovaná navrhla súdu vydať predbežné opatrenie smerujúce voči Š. D., zároveň sa ospravedlnila za všetky chyby z dôvodu, že nemá právnické vzdelanie a na právnikovi peniaze nemá, ani na súdny poplatok.

8. Dňa 12.1.2010 predložila súdu znalkyňa C.. O. znalecký posudok zo dňa 12.12.2009, z ktorého záveru vyplýva, že Veronika Surmajová prekonala v januári 2007 mozgovú príhodu, ktorá ovplyvnila jej zdravotný stav a bol jej diagnostikovaný dementný syndróm s poruchami správania. V dôsledku tejto choroby nie je od januára 2007 schopná vôbec vykonávať právne úkony. Keďže trpela organickým psychosyndrómom s postupným prechodom do vaskulárnej demencie, nebola schopná posúdiť dôsledky a význam kúpnej zmluvy zo dňa 20.9.2007. Znalkyňa uviedla, že vo vývine osobnosti E. D. došlo k deteriorácii osobnosti a tento stav sa vyvíjal po náhlej cievnej mozgovej príhode od januára 2007. Rovnakou poruchou trpela E. D. aj v udávaných dňoch 27.9.2007 a 4.2.2008, kedy naďalej trpela na závažné poškodenie mozgu a nebola schopná posúdiť význam zmluvy o poskytovaní právnej pomoci. Znalkyňa si zároveň vyúčtovala znalečné za posudok vo výške 179,28 eur. Uznesením zo dňa 18.1.2010 súd určil znalečné znalkyni v uplatnenej výške a to v sume 40.- eur z preddavku zloženého Š. D. S. E. D. XXX,XX R. X. V. G. Š.. A. nadobudlo právoplatnosť 9.4.2010.

9. Žalobca, ako aj Veronika Surmajová, predložili súdu písomné vyjadrenie 1.2.2010 k znaleckému posudku č. 22/2009 s tým, že nemajú k nemu žiadne pripomienky.

10. Uznesením zo dňa 16.4.2010 súd návrh žalovanej na nariadenie predbežného opatrenia zamietol, uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12.5.2010. Rozhodol tak podľa podania, doručeného súdu 8.1.2010, ktorým žalovaná navrhla zakázať Š. D. vstupovať do bytu L. M. XX E. T., nakladať s nehnuteľnosťou, dať byt do pôvodného stavu, uhradiť všetky nedoplatky na nájomnom a inkase do odovzdania bytu a uhradiť žalovanej vzniknutú náhradu škody 250.000.- Kčs na jej účet.

11. Vzhľadom na to, že súd zistil v priebehu konania, že na OS Košice II pod sp. zn. 27Ps/6/2008 prebieha konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony žalobkyne Veroniky Surmajovej, ktoré nebolo skončené, uznesením z 27.5.2010 konanie prerušil do právoplatného skončenia tohto konania. Lustráciou súd zistil z pripojeného spisu zn. 27Ps/6/2008, že Krajský súd v Košiciach potvrdil rozsudok OS Košice II zo dňa 23.3.2010 v tejto veci uznesením z 12.7.2010 sp. zn.7Cop/171/2010 v napadnutom výroku o ustanovení opatrovníka Veronike Surmajovej. Podaním z 27.9.2010 právna zástupkyňa žalobcov predložila súdu právoplatný rozsudok OS Košice II sp. zn. 27Ps/6/2008 z 23.3.2010 a úmrtný list žalobkyne Veroniky Surmajovej, ktorá zomrela dňa 18.9.2010. Z predloženého rozsudku v konaní o pozbavení spôsobilosti na právne úkony súd zistil, že E. D. bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony a súd jej ustanovil za opatrovníka Mestskú časť Košice - Západ. V tejto časti rozsudok nadobudol právoplatnosť 5.8.2010, čo bolo súdu zrejmé aj z uznesenia Krajského súdu v Košiciach zn. 7Cop/171/2010 z 12.7.2010, ktorý potvrdil rozsudok zn. 27Ps/6/2008 z 23.3.2010 v napadnutom výroku o ustanovení opatrovníka E. D..

12. Nakoľko pôvodná žalobkyňa Veronika Surmajová zomrela, súd zisťoval od príslušného notárskeho úradu okruh dedičov po nej za účelom pokračovania v predmetnom konaní. Dňa 4.2.2011 bolo súdu oznámené z Notárskeho úradu I.. G. D., Ž. G. E. D. D. X. S. B. M. E. V. L. X. K. XX.XX.XXXX L. L.Á. Ú. I.. V. G. Č.. L., T. D. S. M. X. L. S. G. T. X. S. B. M. E.. Ď. G., K. D. X.X.XXXX, I.. G. D. - L.O. M. D. M. K. G. G. E. D., X. XX.X.XXXX so zanechaním závetu a listiny o vydedení z 11.12.2006, v ktorej vydedila svoju dcéru R. K., S. S. E. I. G. S. P. E. E. C. D., S. S. I. G. Í. G.. Q. C. M. P. X. E. Š. D., P..I.. Ž.. S. K. E. G. K. D. G. K. Ú. X. R. K., K., X. P. G. E. L. G. L.. D. Š. D. I. K. Š. D. - X. K. S. C. D.. Uznesením z 10.5.2011 súd vo veci konanie prerušil do právoplatného skončenia dedičského konania po neb. žalobkyňi E. D., E. G. D.. X. XXD/XXX/XXXX, A. L. G. XX.X.XXXX. D. X. B., Ž. K. T. D.. X.. XXD/XXX/XXXX J. G. S.Ž. K. G. D. W. T. L. M. T. W. G. D.. X.. XXC/XX/XXXX A. X. X.XX.XXXX, T. G. K. G. R. K. (Ž.) G. XX.X.XXXX na OS Košice II žalobu o určenie neplatnosti vydedenia, ktorá sa vedie pod sp. zn. 13C/80/2011.

13. Dňa 1.7.2016 nadobudol účinnosť zák. č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok (C.s.p.), ktorým došlo k zrušeniu zák. č. 99/1963 Zb. v znení účinnom do 30.6.2016, Občiansky súdny poriadok (O.s.p.). V súlade s ust. § 470 ods. 1 C.s.p. súd po účinnosti tohto zákona vo veci postupoval podľa nového procesného predpisu pri zachovaní právnych účinkov úkonov, ktoré v konaní nastali dovtedy, v zmysle ust. § 470 ods. 2 veta prvá C.s.p. a pri vylúčení uplatňovania ustanovení o popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii, nakoľko by boli v tomto prípade v neprospech strany žalovanej (§ 470 ods. 2 veta druhá C.s.p.).

14. Oznámením vo veci 24D/560/2010, doručeným súdu 22.9.2016, I.. D. G. - L. M. D., Ž. S. I. K. X. X. G. K. Ú. E. G. E. D., Š. P. D., L.. XX.X.XXXX. D. M., Ž. M. T. W. E. E. X.. XXC/XX/XXXX M. L. E., E. M. L. R. K. O., T. Ž. L. X. S. O. E. P. E. L. G. K. X.X.XXXX, G. E. E. C. D. L. M. L. E. L..

15. Z výpisu z LV č. 14210 k. ú. Terasa z 3.2.2017 súd zistil, že E. D. J. T. K. P. E. X. T. L. R. S. E. Ý. E. D. J. L. X. X. M. G. J. E. X. XX.X.XXXX. Ď. R.-C. G. X. X.X.XXXX L. I. G. D. M., Ž. G. G. T. E. D. S. I. K. X. X. J. K. Š. D., keďže na pojednávaní 12.9.2016 dedičstvo neodmietol a v prípade, že takého oznámenie nebude postačovať pre ukončenie civilného konania vo veci 15C/63/2007, dedičské konanie bude ukončené vydaním uznesenia v zmysle § 175 h/ ods. 2 O.s.p., keďže okrem bytu, o ktorého vlastníctvo sa vedie spor, poručiiteľka zanechala len majetok nepatrnej hodnoty. Na základe tohto oznámenia od notárky, z ktorého bolo zrejmé, že dedičské konanie zn. 24D/560/2010 nie je skončené, avšak notárka oznámila jediného dediča zo závetu po poručiiteľke Veronike Surmajovej, súd nariadil pojednávanie na deň 10.5.2017 v súlade s ustanovením § 63 ods. 3 C.s.p. s tým, že predchádzalo tomu uznesenie súdu zo dňa 20.3.2017 o pokračovaní v prerušenom konaní.

16. Žalovaná doručila súdu 11.4.2017 elektronické podanie bez ZEP, ktoré následne doložila podaním v listinnej forme súdu dňa 19.4.2017 (poštou) a v tomto podaní uviedla: „.... že nespochybňuje dôvod prejednávania žaloby o neplatnosť právneho úkonu, t.j. kúpnej zmluvy na byt č. 10, na Orgovánovej ul. v Košiciach z dôvodu nepričiteľnosti jej zomrelej matky, E. D.. Zásadný problém súdneho riešenia veci vidí v predchádzajúcich právnych úkonoch navrhovateľky, keď táto rozhodla listinou z 11.12.2006, vtedy

ešte v príčetnom stave o vydedení odporkyne.....cit:“ aniž by k predmetnému bytu mala vlastnícke práva, ktoré zmluvou ze dňa 28.7.2006 postúpila spoločnosti C. V. D..r.o. a následne 20.9.2007 ju v stave nepríčetnosti, vtedy neplatne, poverila odporkyni vysporiadaním svojich záväzkov, vysporiadaním zástavy, úhradou dlžoby vo výške 351.185,- Sk a podaním vkladu do KN ze dne 20.9.2007 na jméno odporkyne, čo svojim menom v dobrej viere vykonala. Za uvedeného stavu veci navrhovateľka nemôže byť považovaná za vlastníka nemovitosti, pretože zástavu nevyplatila a tiež nemôže byť ani navrhovateľkou tohto sporu. Zmocnenie odporkyne a právne úkony v jeho znení prevedené sú rovnako neplatným právnym úkonom, ako kúpna zmluva a majú význam len ako absencia vôle navrhovateľky. Jej jednanie bolo nesporne podvodným, keď odporkyni zatajila jej vydedenie a prijala ju vynaložiť značné finančné prostriedky v dobrej viere na plnenie protihodnotou, t.j. získaním bytu kúpnu zmluvou. Pôvodnému vlastníkovi spoločnosti Maxima finance s.r.o. nárok vlastníctva zanikol, nakoľko bol uspokojený“. Ďalej uviedla: „... že odporkyňa do vzťahu k predmetnej nemovitosti vstúpila v dobrej viere, aj bez platnosti zmocnenia, pretože prevzala zákonným spôsobom, teda i bez súhlasu dlžníka platnú pohľadávku. Prípadnému súdnemu rozhodnutiu o neplatnosti kúpnej zmluvy musí predchádzať súdne rozhodnutie o vlastníctve bytu ako pohľadávke a tiež aj vysporiadaniu nárokov. Také jednanie je odporkyni ako navrhovateľkou vedenou u OS Košice II pod č. j. 41C/185/2009. V tomto zmysle je nepochybne irelevantná aj sama žaloba o neplatnosti kúpnej zmluvy, vrátane tvrdenia navrhovateľov v I. a 2. rade“. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam žalovaná žiadala súd o objektívne zhodnotenie veci, rozhodnutie o nej a zváženie dôvodnosti konania nariadeného na deň 10.5.2017. Súd následne zisťoval stav označeného konania zn. 41C/185/2009 na tunajšom súde, kedy zistil, že sa viedlo na OS KE II konanie na návrh R. K. G. E. D. G. D.. X.. XXC/XX/XXXX M. X. XX.XXX,XX R. S. M. A. E. G.Á., E. T. J. L. R. K. v časti o určenie vlastníckeho práva vylúčený na samostatné konanie uznesením z 29.6.2009. Z pripojeného spisu OS Košice II zn. 10C/53/08 bolo zistené, že konanie bolo zastavené uznesením zo dňa 13.5.2015 na základe späťvzatia návrhu v časti o zaplatenie 13.277,57 eur žalobkyňou R. K.. E. P. D. D. L. S. T. X., A. C. R. K. S. E. D. dňa 20.9.2007, pričom predmetom tejto zmluvy bola kúpa nehnuteľnosti-prevod vlastníctva k 2-izb. bytu s prísl. na M. XX E. T., Č.. J. XX L. G., T.Ú.. Terasa, zapísaného na LV č. 14210 spolu s podielom priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a pozemku a zmluvné strany sa dohodli na kúpnej cene 360.000.- Sk, ktorá mala byť vyplatená pri podpise kúpnej zmluvy, prevzatie ktorej potvrdili podpismi na zmluve. Súčasne v spise sa nachádza splnomocnenie pre C. V. D..O..M.. S. D. M. E. D., T. D. XX.X.XXXX R. K. na jej zastupovanie pri úkonoch, týkajúcich sa bytu na M. XX E. T., ďalej Návrh na zrušenie (výmaz vkladu) dočasného prevodu vlastníckeho práva z 20.9.2007 od Maxima finance s.r.o. predložený Správe katastra Košice dňa 20.9.2007 z dôvodu, že E. D. O. S. Ú. E. D. V. G. E. C. V. s.r.o. Uznesením z 23.8.2011 zn. 10C/53/2008 súd prerušil toto konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na OS Košice II pod sp. zn. 24D/560/2010 a následne konanie zn. 10C/53/2008 bolo zastavené uznesením súdu z 13.5.2015 na základe späťvzatia návrhu Ellen Drotosovou na vrátenie sumy 13.277,57 eur.

17. Pred nariadeným pojednávaním vo veci 10.5.2017 žalovaná sa dostavila na súd aj s jej právnym zástupcom I.. W. T., s ktorým nahliadli do spisu. Na uvedenom pojednávaní sa zúčastnil aj žalobca a jeho právna zástupkyňa, ktorá potvrdila, že notárka nevydala dosiaľ rozhodnutie o dedičstve po poručiteľke E. D. X. K., Ž. G. K.D. I. W. D. J. L. M. XX E. T., T. I. D. P. T.. L. M. X. I. K. G. G. Š. D. a o tom, či bude majetok spôsobilý k dedeniu, bude známe až po rozhodnutí v tejto veci o neplatnosť právneho úkonu. Keďže predmetom tohto konania je určenie neplatnosti právneho úkonu, rozhodujúci je naliehavý právny záujem na určovacej žalobe a nakoľko došlo k zmene procesnej situácie a žalobcom zostal už len Š. D., bolo na ňom ozrejmiť a zdôvodniť súdu, v čom tento jeho naliehavý právny záujem na určovacej žalobe spočíva. Žalobca prostredníctvom právnej zástupkyne poukázal na prednes na pojednávaní 25.5.2009 a opätovne uviedol, že býval s poručiteľkou v byte od r. 2003, kde viedli spoločnú domácnosť, zabezpečoval starostlivosť o byt, aj o zdravie poručiteľky, u ktorej došlo k poškodeniu zdravia a keď bola umiestnená v ústave pre seniorov pre zlý zdravotný stav, došlo k zmanipulovaniu jej zdravotného stavu, keď podpísala zmluvy, ku ktorým nebola spôsobilá. Tým, že došlo k uzavretiu tejto kúpnej zmluvy, došlo aj k poškodeniu jeho práv, lebo poručiteľka spísala závet v jeho prospech a boli poškodené jeho testamentárne práva, lebo ak by súd nevyslovil neplatnosť kúpnej zmluvy, bol by pozbavený svojho práva na dedičstvo a taktiež práva na bývanie, lebo byt je jeho trvalým bydliskom a k úkonu, ktorého neplatnosť sa žalobca dovoláva, došlo v rozpore s objektívnym právom, lebo ten, kto ho vykonal, nebol spôsobilý na právne úkony a v tom videl žalobca naliehavý právny záujem na prejednaní danej veci. Súčasne právna zástupkyňa žalobcu predniesla návrh na zmenu petitu žaloby, aby súd určil, že byt č. 1, na M. XX E. T.Š. patrí do dedičstva po poručiteľke E. D., zomrelej 18.9.2010. Po ozrejmení zo strany sudkyne, že sa vedie iné konanie o určenie vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti na tunajšom súde

pod sp. zn. 41C/185/2009, právny zástupkyňa žalobcu uviedla, že žalobca nemá vedomosť o takomto konaní a preto sa musí oboznámiť s obsahom spisu, aby ozrejmil žalobca svoj naliehavý právny záujem na tejto určovacej žalobe vo vzťahu k už prebiehajúcej konaniu o určenie vlastníckeho práva v inom súdnom konaní. Taktiež navrhla pripojiť spis o vydedení zn. 13C/80/2011 a vychádzať z dôkazov, ktoré boli v tomto konaní vykonané. Súd poukázal na to, že po pripojení spisu zn. 10C/53/2008, v ktorom G. R. K. vymáhala od E. D. X. L. X. G. J., D. X. X. G. B., Ž. Ž. R. K. bola pred súdom vypočítaná ako navrhovateľka, kde uviedla celý priebeh uzatvárania predmetnej zmluvy a taktiež vyplácanie jednotlivých súm v prospech C. V. D..O..M.. a z toho dôvodu súd nepovažoval za nutné opätovne na tieto skutočnosti vykonávať dokazovanie.

18. Právny zástupca žalovanej na pojednávaní 10.5.2017 uviedol, že zo zdravotných dôvodov sa so spisom detailne oboznámil až v súčasnosti, poznamenal však, že chýba mu v spise, ako pohľadávka zo spoločnosti C. prešla na firmu Profidebt, preto žiadal súd vyžiadať z katastra, na základe čoho bol vykonaný výmaz záložného práva spoločnosti C. V.. Nesúhlasil s tým, že žalobca preukázal, aby vyplatil zaistenú pohľadávku v stanovenej výške a že mu C. V. potvrdila vysporiadanie záväzkov zo zmluvy jeho platbou. Poukázal na to, že predmetom žaloby je iba neplatnosť zmluvy z dôvodu nespôsobilosti uzavrieť zmluvu dňa 20.9.2007, ale v ten deň boli vykonané aj ďalšie 4 úkony, súd má skúmať neplatnosť i tých ďalších úkonov a či došlo k platnej úhrade toho záväzku, pretože podľa neho nedošlo a ak súd nebude skúmať všetky úkony v ten deň z hľadiska rozsahu žaloby v tomto konaní, potom to bude nutné skúmať v konaní, ktoré označila žalovaná v jej písomnom podaní. Súd vyžiadala výzvou z 28.6.2017 z Okresného úradu Košice, katastrálneho odboru úplné LV č. 14210 k.ú. Terasa, aj s chronologickým zápisom vlastníctva predmetného bytu, aj s výmazom záložného práva v prospech spoločnosti C. V., na ktorú predložil Okresný úrad Košice odpoveď dňa 12.9.2017 a fotokópiu LV č. 14210 s chronologickým zápisom vlastníckeho práva od poradového č. 71 - Surmajovej Veroniky, por. č. 110 - C. V. D..O..M.. T. S. G.. Č.. XXX - D. E., T. J. E. L. X. Ž.W. M. E. K. G. Č.. X.-XXXX/XXXX, G. K. T. XX.X.XXXX D. C. V. D..O..M., Č. J. K. B. č. 14210, k.ú. Terasa zapísané dňa 6.11.2007 pod č. zmeny 2856/2007. Zároveň priložili kópiu citovanej verejnej listiny.

19. Dňa 28.8.2017 predložil súdu žalobca vyjadrenie po oboznámení zo súdnym spisom zn. 41C/185/2009 OS Košice II, v ktorom sa žalobkyňa domáha určenia vlastníckeho práva, kde rozoberá žalobca, aké rôzne žaloby R. K. podala na súd po zahájení predmetného konania. Znovu argumentoval naliehavosťou jeho právneho záujmu na určení neplatnosti kúpnej zmluvy, nakoľko veril svojej babke E. D., že nemala záujem predsať svoj byt žalovanej a kúpnu zmluvu neuzavrela slobodne, že bola uvedená do omylu a k podpisu zmluvy bola zmanipulovaná žalovanou a práve posúdenie platnosti alebo neplatnosti kúpnej zmluvy vyrieši podľa neho aj otázku vlastníctva bytu, teda buď bude vykonaný vklad vlastníckeho práva do katastra v prospech žalovanej alebo bude vlastníčkou bytu E. D., ktorej majetok sa stane predmetom dedičstva. Správanie sa žalovanej vnímal tak, že sa snaží svoje nezákonné konanie, ktorého výsledkom bolo uzavretie kúpnej zmluvy dňa 20.9.2007 legalizovať iniciovaním rôznych nejasných a nepreukázaných súdnych žalôb s cieľom oddialiť rozhodnutie v tomto konaní. Z opatrnosti, pre posúdenie dôvodnosti návrhu o určenie vlastníckeho práva k rovnakej nehnuteľnosti, uplatneného žalovanou v konaní zn. 41C/185/2009, navrhol súdu konanie v súlade s § 162 C.s.p. prerušiť do právoplatného ukončenia konania zn. 41C/185/2009 pred OS Košice II. Uznesením zo dňa 18.9.2017 súd prerušil konanie do právoplatného skončenia konania, vedeného pred OS Košice II pod sp. zn. 41C/185/2009, keďže v ňom sa mala vyriešiť zásadná otázka, či žalovaná je alebo nie je vlastníčkou spornej nehnuteľnosti.

20. Podaním, doručeným súdu 26.11.2018, oznámil I.. W. T. ukončenie právneho zastúpenia žalovanej zo zdravotných dôvodov, zároveň oznámil adresu na doručovanie zásielok žalovanej.

21. Súd nariadil vo veci pojednávanie na deň 3.4.2019, na ktoré sa nedostavila žalovaná, aj keď bola riadne a včas predvolaná dňa 18.2.2019, čo je zrejmé z pripojenej doručky v spise. Jej zastúpenie I.. W. T. skončilo, ako bolo konštatované v bode 20 rozsudku. Dňa 25.2.2019 doručila žalovaná súdu e-mailové podanie, v ktorom potvrdila, že dostala predvolanie na pojednávanie 3.4.2019. Uviedla, že do r. 2018 ju zastupoval I.. W. T., ktorý vážne ochorel, čo aj oznámil súdu, že ukončil jej právne zastupovanie, zároveň sa ospravedlnila, že sa nemôže bez právneho zástupcu dostaviť na pojednávanie, na ktoré jej došlo predvolanie, zároveň zaslala súdu žiadosť o pridelenie právneho zástupcu z 24.2.2019, v ktorom popísala jej žiadosti ohľadne právneho zastupovania vo viacerých súdnych konaniach s tým, že nemá žiadnu šancu nájsť si advokáta zadarmo. Oznámením z 5.3.2009 súd poučil žalovanú, ako má

postupovať v prípade jej zastúpenia a že má právo sa obrátiť na Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci. Toto oznámenie prevzala žalovaná 18.3.2019.

22. Elektronickým podaním, doručeným súdu 1.3.2019, predložil žalobca prostredníctvom právnej zástupkyne návrh na zmenu žaloby a to vzhľadom na zmenu podstatných skutkových okolností, ktoré nastali od uzavretia kúpnej zmluvy dňom 20.9.2007, neplatnosti ktorej sa žalobca v tomto spore domáha tým, že predávajúca Veronika Surmajová zomrela 18.9.2010, t.j. ešte pred právoplatným rozhodnutím katastra o vklade vlastníckeho práva v prospech kupujúcej R. K., čím nedošlo k prevodu vlastníckeho práva na kupujúcu, preto žalobca mal za to, že sporná nehnuteľnosť naďalej patrí do majetku predávajúcej a teda do dedičstva po poručiťelke s poukazom na § 460 Občianskeho zákonníka. Uvedená skutočnosť bude podstatná aj pre rozhodnutie katastra o vklade vlastníctva v zmysle § 30 ods. 1 katastrálneho zákona, nakoľko pôvodná žalobkyňa stratila postavenie účastníka konania o povolenie vkladu. Žalobca teda navrhol súdu pripustiť zmenu žaloby tak, že okrem určenia neplatnosti kúpnej zmluvy z 20.9.2007 navrhol určiť, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. 14210 k.ú. Terasa, ako sú bližšie rozvedené vo výroku rozsudku, patria do dedičstva po poručiťelke E. D.. Uplatnil si aj náhradu trov konania v rozsahu 100 %, navrhol pripojiť spis OS KE II. zn. 13C/80/2011, ktorého účastníkmi boli strany sporu a predmetom konania bolo určenie neplatnosti vydedenia, aj spis OS KE II, zn. 10C 53/2008 o zaplatenie 13.277,57 €, ktorých obsahom sú zápisy vyjadrení žalovanej na pojednávaniach o skutkových okolnostiach, predchádzajúcich uzavretiu kúpnej zmluvy dňa 20.09.2007, pričom ich opis žalovanou je v každom konaní odlišný, ale svedčiaci, že poručiťelka v čase uzavretia kúpnej zmluvy vzhľadom na svoj zdravotný stav nemohla o tak závažných právnych a skutkových okolnostiach, ako je existencia dlhu, dôvody dlhu, vôle vyrovnať dlh, vôle predať byt, dohodnúť výšku kúpnej ceny a spôsob vyplatenia atď., vôbec mať nejakú vedomosť a žalovanú informovať a že žalovaná konala úmyselne podvodne s cieľom sa bezdôvodne obohatiť prevodom bytu do svojho vlastníctva.

23. Uznesením zo dňa 5.3.2019 súd návrhu žalobcu pripustiť zmenu žaloby vyhovel a tak okrem určenia neplatnosti kúpnej zmluvy z 20.9.2007 stalo sa predmetom konania aj určenie, že sporné nehnuteľnosti patria do dedičstva po neb. E. D.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 12.3.2019.

24. Súd lustráciou zistil, že konanie na OS KE II. zn. 41C/185/2009 bolo právoplatne skončené. Z rozsudku OS KE II zo dňa 8.11.2017, v spojení s rozsudkom KS v Košiciach zn. 5Co/131/2018 zo dňa 25.9.2018 vyplynulo, že súdy posúdili žalobu R. K. L. určenie vlastníctva k bytu č. X L. M. XX E. T. (resp. vylúčenú časť žaloby zo spisu 10C/53/2008 o zaplatenie 13 277,57 „Sk“ alebo určenie vlastníckeho práva) za nedôvodnú a zamietli ju, nakoľko v prvom rade nepreukázala naliehavý právny záujem na podaní tejto určovacej žaloby. V Ž. R. K. ani netvrdila, ani nepreukázala existenciu nadobúdacieho titulu, z ktorého vyvodzuje svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti - bytu č.1 na Orgovánovej 10 v Košiciach. Hodnotili dokazovanie, že k uzavretiu kúpnej zmluvy medzi žalovanou ako kupujúcou a neb. V. Surmajovou ako predávajúcou 20.9.2007 síce došlo, bol podaný i návrh na vklad do katastra, ktorý bol vedený pod č.V-1044/2007, žalovaná sa vlastníkom sporného bytu č.X L. M. XX E. T.W. S. L. L.. X. M. Ž. (D. XXC/XX/XXXX) P. E., Ž. D. K. E. D. G. (XXX XXX D.), T. D. C. X. G. G. Ž. L.. E.. D. A. C. V., D..O..M., titulom vrátenia pôžičky. Vrátenie peňazí žalovanej (z titulu pôžičky poskytnutej jej matke) však nie je a nemôže byť podkladom pre určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - k bytu č.1 na M. XX E. T. E. I. G., T. A. E. G. T. J. D. X. P. P. K.. O. D. P. P. S. L. X. Ž. I.. T. v tomto konaní, že vrátenie peňazí žalovanej z titulu pôžičky jej neb. matke E. D. nemôže byť podkladom ani pre rozhodnutie o určovacích nárokoch, ktoré sú predmetom tohto konania.

25. Z rozsudku OS KE II. zn.13C 80/2011 zo dňa 16.3.2016 súd mal za preukázané, že žalobný návrh R. K. S. Ž. M. A., Ž. X. S. B. M. E. G. E. D., O.. N., X. XX.X.XXXX, T. D.Ú. M. E. L. X. D. K. XX.XX.XXXX L. L. Ú. I.. D. V. - notára, sú neplatné alebo alternatívne o určenie, že dôvody vydedenia uvedené v listine o vydedení, nie sú dané, súd zamietol.

26. Súd právne posúdil zistený skutkový stav podľa týchto ustanovení zákonov:

27. Podľa ust. § 34 Občianskeho zákonníka (OZ) právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

28. Podľa ust. § 38 ods. 1,2 OZ neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

29. Podľa ust. § 132 ods. 1 OZ vlastníctvo veci možno nadobudnúť kúpnu, darovacou alebo inou zmluvou, dedením, rozhodnutím štátneho orgánu alebo na základe iných skutočností ustanovených zákonom.

30. Podľa ust. § 460 OZ dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa.

31. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom spisov OS KE II. zn. 10C/53/2008, 41C/185/2009, 27Ps/6/2008, 13C/80/2011. V konaní neboli spochybnené, či namietané skutočnosti, tvrdené už v samotnej žalobe a preukázané v spomínaných konaniach zn. 41C 185/2009 a 13C 80/2011, o Zmluve o pôžičke č.ZP/158/2006 z 28.7.2006, uzavretej medzi C. V. D..O..M.. S. E. S. E.. D. S. K., M. X. M. X. X. G. G. Č..G. X. XX.X.XXXX, A. C. C. V. D..O..M.. S. E. S. E.. D. S. K., M. L. D. J. E.. D. X. M. G. J. E. XXX/XXXX X. XX.X.XXXX S. X. I. E. L. B. Č.. XXXXX, P. M. P., Ž. C. V., D..O..M.. D. D. E. P. J. K. G. E. XX.X.XXXX S. G. E. K. X. G. Ž. J. T. Ú. G. T., E. D.. C. V. s.r.o. a kat. úrad zapísal záznamom opätovné vlastnícke právo k bytu v prospech dlžníka, teda E.. D.. Následne dňa 20.9.2007 žalovaná podala návrh na vklad vlastníckeho práva k predmetnému bytu na základe uzatvorenej zmluvy s V. D. dňa 20.9.2007, ktorým má v konečnom dôsledku nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. 14210 v k.ú. Terasa. Nebolo sporné medzi stranami sporu a najmä žalovaná sa nebránila účinne žiadnymi tvrdeniami, či dôkazmi na popretie tvrdení žalobcu, že pôvodná žalobkyňa neb. E.. D. vydedila o.i. žalovanú - jej dcéru a jediným jej dedičom sa zo závetu stal žalobca, čo bolo preukázané aj v konaní zn. 13C 80/2011. Tieto skutočnosti teda neboli sporné v konaní, strany sporu nenavrhli k nim dokazovanie, preto ich súd ani nedokazoval (§ 185 ods. 2 C.s.p). Nesporné skutočnosti vyplynuli jednak zo súhlasných vyjadrení strán konania a z predložených listinných dôkazov.

32. V danom prípade sa žalobca domáha určenia jednak neplatnosti kúpnej zmluvy z 20.9.2007 a jednak určenia veci do dedičstva po neb. V. D., P..I.. E. G. P., S. I. Š. E. W.. E. P. O., P., Ž. A. T. X. X. XX.X.XXXX, T. A. E. D. D. Ž., W. M. S. L. G.E. Ú. E. X. A.. §. XX S. L.. M., G. I. J. L. L. E. Ú. G. Ť. E. T. J. L. M. XX E. T. L. Ž., S. D. G. L. E. X. K., E. L. I. X. K.R. D. L. D. G. L. D. T. E. Č. A. T. X.. T. E. D. X. S. Ž. I. D. K. G. E. D., E. T. L.L. J. L. R. G. S. E. K. nehnuteľnosti, navrhol žalobca určiť, že nehnuteľnosť zapísaná na LV 14210 k.ú. Terasa, patrí do dedičstva po poručiťelke Veronike Surmajovej.

33. Podľa § 137 písm. c/d/ C,s.p. žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o
c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

34. Za určovaciu žalobu v zmysle §137 C.s.p. považuje súdna prax aj žalobu o neplatnosť právneho úkonu ako jeden z právnych prostriedkov ochrany účastníka tohto právneho úkonu. Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu je potrebné vždy skúmať so zreteľom na individuálne okolnosti prípadu, predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacej žaloby a konečný zmysel žalobcom navrhovaného rozhodnutia. Právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, musí byť naliehavý v tom zmysle, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie spornosti a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je, či nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy strán sporu, predíde sa žalobe na plnenie a môže sa dosiahnuť s daným určovacím petitom odstránenie spornosti žalobcovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu).

35. Predpokladom úspešnosti žaloby o určenie, či tu právo je alebo nie je, je to, že účastníci majú vecnú legitimitáciu a že žalobca má na určení naliehavý právny záujem. Podľa názoru súdu žalobca nepreukázal v konaní naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy z 20.9.2007, pretože požadované určenie vo svojej podstate nie je spôsobilé odstrániť neistotu v jeho právnom postavení vzhľadom na to, že aj v prípade vyhovenia žalobe v tejto časti by nebola uspokojivo vyriešená otázka, komu pripadne predmetný byt, teda kto je jeho vlastníkom. Žalobou chce žalobca dosiahnuť odstránenie neistoty jeho právneho postavenia, keďže aj žalovaná sa domáha od neho vypratania z bytu, pričom žalobca mieni nadobudnúť vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti titulom dedičského práva ako závetný dedič

po E. D. a žalovaná právo žalobcu bývať v tomto byte v spore neuznáva a spochybňuje. Právne významné je teda posúdenie, či podaná určovací žaloba je procesne prípustným nástrojom ochrany práva žalobcu a či snáď spornosť neodstraňuje. Ako už bolo uvedené, právne postavenie žalobcu a jeho právo bývania v spornom byte požadovaným určením neplatnosti kúpnej zmluvy by sa v porovnaní s existujúcim stavom právne nezlepšilo. Ak by súd prípadne aj vyhovel jeho žalobe v časti výroku petitu žaloby (o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z 20.9.2007), bolo by síce záväzne určené, či označená zmluva je platná alebo neplatná, naďalej by ale nad všetky pochybnosti nebolo jasné, kto je nositeľom vlastníckeho práva k spornému bytu a nebolo by vyriešené právne postavenie žalobcu vo vzťahu k tomuto bytu. Jediným prostriedkom na odstránenie neistého právneho postavenia žalobcu je žaloba o určenie práva k spornému bytu, na základe ktorého by mohlo dôjsť v prípade kladného rozhodnutia súdu k obnoveniu stavu pred podpisom predmetnej kúpnej zmluvy a následne k zápisu práv žalobcu v súvislosti s dedičstvom po poručiteľke V. D.. S. Q. Ž.S. I. K. I. L. E. T. J., A. P. W. formulovaný petit žaloby v časti o určenie veci do dedičstva po poručiteľke. Z tohto dôvodu súd žalobu v časti o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z 20.9.2007 zamietol.

36. Určovací žaloba nie je spravidla opodstatnená ani vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného práva, alebo ak požadované určenie má povahu predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či tu je alebo nie je právo. Nejde tu o samotnú určovaciu žalobu, ale o to, čoho (akého určenia) sa žalobca domáha a z akých právnych pomerov vychádza.

37. Pokiaľ vychádzame z ustálenej súdnej judikatúry, z nej vyplýva, že nie je naliehavý právny záujem na takomto určení, pokiaľ súd si túto otázku rieši ako otázku prejudiciálnu v konaní a tú súd v danom prípade aj riešil.

38. Ž.M. D. S. L. T. X. X. XX.X.XXXX K. S. X. K.E., Ž. E. D. S. G. L. L. D. E. G. D. L. L. Ž.. I. P. G. G. L. D. S. X. K., Ž. Ž.S. E. E. B. M. E. X. XX.XX.XXXX, P.I.. R. G. G.C. T. X.. D. D. M. D. X. X.Y. G., E. X. P. O., z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, v ktorom bolo znalkyni uložené vyjadriť sa k duševnému stavu E. D.. X. A., Ž. E. XX/XXXX G. E. D. mozgovú príhodu, ktorá ovplyvnila jej fyzický a psychický zdravotný stav, ostala pripútaná na lôžko a po psychiatrickom vyšetrení jej bol diagnostikovaný dementný syndróm s poruchami správania, ktorá choroba nie je prechodného charakteru. V dôsledku tejto choroby nie je od 01/2007 schopná vôbec vykonávať právne úkony. Znalkyňa nemala vedomosti o diagnostike organického psychosyndrómu, ani demencie pred týmito dátumom, v zdravotnej dokumentácii, ktorú mala k dispozícii, zmienky o udávaných diagnózach neboli prítomné. Na otázku, či bola schopná E. D. posúdiť dôsledky a význam uzavretia kúpnej zmluvy dňa 20.9.2007 s jej dcérou Ellen K., znalkyňa uviedla, že nebola schopná posúdiť dôsledky a význam právneho úkonu, keďže trpela na organický psychosyndróm s postupným prechodom do vaskulárnej demencie. Zo znaleckého posudku bolo teda nesporne preukázané, že E.. D.Á. ako predávajúca v kúpnej zmluve z 20.9.2007 nebola v čase vykonania tohto právneho úkonu spôsobilá na právne úkony. Vychádzajúc z ust. § 38 ods. 2 OZ súd považoval za preukázané znaleckým posudkom, že uvedená zmluva je absolútne neplatná z dôvodu, že poručiteľka ako predávajúca nebola v čase jej spisania spôsobilá na právne úkony a vzhľadom na jej zdravotný stav ten jej bránil vykonaniu platného právneho úkonu. S názorom žalobcu na dôvody neplatnosti kúpnej zmluvy sa súd stotožnil, lebo tento názor pokladá za správny a preto z neho vychádzal pri hodnotení dokazovania a v plnom rozsahu na neho poukazuje. Pokiaľ prevod vlastníckeho práva z predávajúcej E.. D. L. Ž. I. L., L. Ž. G. L. E. G. T. D. J. S. P. J. C. J. D. R. E.. D. L. B. Č..XXXXX E. T.. Ú.. P., M. T. W.. S. E. E. D. J. Č.. XX L. M. XX E. T. na základe vkladu zmluvy o prevode vlastníctva bytu pod V-689/2000 zo dňa 10.5.2000.

39. Súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcu, na ktorú poukazuje, že úmrtie účastníka kúpnej zmluvy, t.j. predávajúceho samo osebe nie je dôvodom pre zamietnutie návrhu na vklad vlastníckeho práva, a to ani podľa ustanovení katastrálneho zákona, ani podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Účastník zmluvy, ktorá podlieha pre účinnosť rozhodnutiu o vklade príslušnej správy katastra, je svojím zmluvným prejavom viazaný až do rozhodnutia príslušného orgánu. Táto viazanosť je občianskoprávnym vzťahom, prechádza z účastníka na jeho právnych nástupcov, teda aj na dedičov, ktorí ako právni nástupcovia zomrelého účastníka nastupujú na jeho miesto do právneho vzťahu, založeného prejavmi vôle pôvodného účastníka (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 15. mája 2012, sp. zn. 1Sžr/15/2012, alebo Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/196/2005). Súd konštatuje, že úvahy vedúce k záveru o absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy z 20.9.2007 boli náležite zdôvodnené žalobcom, preto súd nemal dôvod zasiahnuť do týchto úvah, stotožnil sa s nimi a v poukazuje na ne v plnom rozsahu.

40. Každá sporová strana má povinnosť označiť dôkazy, ktorými preukazuje žalovaný nárok. V spore o určenie vlastníckeho práva má žalobca bremeno tvrdenia, že je vlastníkom veci a z akých skutočností svoje vlastníctvo odvodzuje. Z tohto tvrdenia potom pre neho vyplýva bremeno dôkazné, a tým je preukázať existenciu nadobúdacieho vlastníckeho titulu, resp. skutočností spôsobilých založiť takýto nadobúdací titul (uznesenie NS SR 6MCdo 17/2010). V danom prípade, ako je uvedené, žalovaná netvrdila, ani nepreukázala žiadne skutočnosti, ktoré by spochybnili existenciu vlastníckeho práva poručiťky E. D. k predmetnému bytu, a nepreukázala ani, aby sa vlastníčkou bytu platne stala ona.

41. Ako už bolo vyššie uvedené, žalobcom požadovaným určením, že označená zmluva je neplatná, by sa postavenie žalobcu v porovnaní s existujúcim stavom právne nezlepšilo. Jediným prostriedkom na odstránenie neistého právneho postavenia žalobcu je žaloba v časti o určenie práva k sporného bytu, na základe ktorého by mohlo prísť v prípade kladného rozhodnutia súdu k obnoveniu zápisu vlastníckeho práva k bytu na katastri nehnuteľností s konečnom platnosťou, bez zápisu o súdnom konaní o určenie neplatnosti zmluvy. Tu znovu súd posudzoval, či je daný naliehavý právny záujem žalobcu na určovacom výroku petitu žaloby v bode II. Vo svojich úvahách pri tomto hodnotení súd vo všeobecnosti vychádzal z toho, že určenie práv, tak ako sa domáhal žalobca, je účinným a vhodným prostriedkom ochrany jeho práv, smerujúcim k odstráneniu spornosti týchto práv, kedy dôjde k obnoveniu stavu, ktorý tu bol pred podpisom neplatnej zmluvy a odstráni sa tým jeho roky neisté právne postavenie vo vzťahu k predmetnému bytu. Tým je daný jeho naliehavý právny záujem na požadovanom určení práva, následkom zmeny skutkových okolností, ktoré nastali, a to z dôvodu úmrtia pôvodnej žalobkyne E. D., pričom žalobca je závetným dedičom po nej a jasne musí byť predovšetkým stanovené, kto je vlastníkom bytu s prísl. Kým V. D. žila, nebol logicky dôvod žiadať určenie veci do dedičstva po nej. Vzhľadom na to, že kúpna zmluva z 20.9.2007 je neplatná, v katastri nehnuteľnosti má byť správne naďalej evidovaná poručiťka ako vlastníčka nehnuteľnosti - bytu č. 1 na M. XX v Košiciach, v k. ú. Terasa, okres Košice II, obec Košice, zapísanom na LV č. 14210, vrátane podielu priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu vo veľkosti, uvedenej vo výroku tohto rozsudku. Bolo preto právne dôvodné požadovať určenie, že označené nehnuteľnosti patria do dedičstva po poručiťke E. D., ktorá bola nesporne ku dňu jej smrti vlastníčkou. S vlastníctvom nehnuteľnosti ku dňu smrti poručiťky E. D. je spojené dedičstvo, ktoré sa nadobúda smrťou poručiťka. Rozhodnutie súdu má tak význam nielen pre zavkladovanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v prospech poručiťky (konanie o návrhu na vklad, podanom na Správu katastra Košice 20.9.2007 žalovanou), ale má zásadný dosah pre práva žalobcu ako závetného dediča, ktoré mali nastať po smrti poručiťky. Z uvedených dôvodov súd vyhovel žalobe v časti druhého z uplatnených nárokov žalobcu o určenie veci do dedičstva, čo sa odrazilo v I. výroku rozsudku.

Vlastnícka žaloba ma v takomto prípade vždy prednosť, naviac určenie neplatnosti kúpnej zmluvy smeruje k určení právnej skutočnosti a vtedy procesná prípustnosť musí byť daná zákonom, čomu ale v danom prípade nie je. Z toho vyplýva, že žaloba na určenie neplatnosti kúpnej zmluvy v danom prípade nie je procesne prípustná a v tejto časti súd žalobu zamietol.

42. Súd poukazuje na to, že ak bola žalovaná ako strana sporu riadne a včas predvolaná na pojednávanie dňa 3.4.2019, je iba ona sama zodpovedná za to, že si zvolí advokáta včas a preto také žiadosti o odročenie pojednávania, akú predložila súdu žalovaná dňa 4.3.2019, nemôže súd za žiadnych okolností akceptovať. Táto skutočnosť vyplýva z Komentáru C.s.p. k § 183. Za tejto situácie súd prejednal vec a rozhodol v neprítomnosti žalovanej.

43. Vzhľadom na to, že súd na návrh žalobcu pripustil zmenu petitu žaloby uznesením z 5.3.2019, ktorým rozšíril predmet konania o ďalší nárok, je žalobca povinný podľa §§ 2, ods. 1 písm. a/, 9 ods. 4 a pol. 1b/ sadzobníka súd. poplatkov v zák. č. 71/1992 Zb. zaplatiť súdny poplatok za druhý žalobný petit, vo výške 99,50 eur, nakoľko je navrhovateľom tohto poplatkového úkonu.

44. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ust. §§ 255 ods. 1 a 262 ods. 1 C.s.p. Súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnej výške. Výrok o neplatnosti zmluvy je subsumovaný v určení veci do dedičstva, kedy súd ako prejudiciálne posúdil platnosť zmluvy. To v konečnom dôsledku znamená, že žalobu súd zamietol v určení neplatnosti zmluvy len z toho dôvodu, že by určenie za tohto stavu bolo nadbytočné a neslúžilo by potrebám praktického života. Naviac treba vnímať obe určovacie výroky v istej organickej jednote, nakoľko smerovali k usporiadaniu práv, ktoré bezo zvyšku žalobca dosiahol. Preto i napriek tomu, že formálne nebolo vyhovené žalobe tak,

ako bola vymedzená a v časti určenia neplatnosti kúpnej zmluvy bola žaloba zamietnutá, so zreteľom na dosiahnutie konečného usporiadania, v plnej miere zodpovedajúcej predstave žalobcu, materiálne bol žalobca plne úspešný. Zamietnutie jedného výroku petitu žaloby z dvoch za tohto stavu nemožno považovať za čiastočný neúspech. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

45. V predmetnom konaní vznikli trovy štátu tým, že súd určil znalečné znalkyni MUDr. P. O. za znalecký posudok uznesením z 18.1.2010 vo výške 179,28 eur a tie aj uhradil v sume 40.- eur z preddavku zloženého žalobcom dňa 12.10.2009 a v sume 139,28 eur z finančných prostriedkov štátu. Vzhľadom na výsledok konania, kedy žalovaná bola v spore neúspešná, mala by znášať trovy štátu v sume 139,28 eur na znalečnom. S prihliadnutím na celkovú osobnú a finančnú situáciu na strane žalovanej, zistenú z obsahu spisu zn. 41C/185/2009 (čl. 492 - Oznámenie sociálnej poisťovne z 8.2.2019 o výške invalidného dôchodku, ktorý je vyplácaný v Českej republike v súčasnosti žalovanej R. K.), keď príjem žalovanej je vo výške 303,10 eur mesačne, z ktorého súd vychádzal, štátu náhradu trov konania súd voči žalovanej nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia písomne v 3 vyhotoveniach na Okresný súd Košice II.

V odvolaní proti rozsudku sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1,2 C.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti).